

**ЗАХТЕВ
ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА
ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ
УРАЂЕНЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ / ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА
ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

да у складу са чл. 30 Закона о високом образовању и чл. 48 Статута Универзитета да сагласност на Извештај Комисије о оцени урађене докторске дисертације / докторског уметничког пројекта:

Назив: **Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика**

Научна/уметничка област УДК (текст): **Филологија, Методика наставе српског као страног језика. УДК 37.091.3::811.163.41'243(043.3)**

Ментор: **др Милка Николић, ванредни професор, Филолошко-уметнички факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа научна област Методика наставе српског језика и књижевности и Савремени српски језик**

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата: **Наташа Спасић**

Назив завршеног факултета: **Филозофски факултет у Нишу (Универзитет у Нишу)**

Одсек, група, смер: **Србистика**

Година дипломирања: **2013. године**

Назив студијског програма докторских академских студија: **Докторске академске студије Српски језик и књижевност (модул Језик), на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (Универзитет у Крагујевцу)**

Научна/уметничка област: **Филологија, Методика наставе српског као страног језика**

Датум одобравања теме: **11. 1. 2018. године**

Факултет и место: **Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу (Универзитет у Крагујевцу).**

Назив и седиште организације у којој је кандидат запослен: **Центар за проучавање језика и књижевности, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу**

Радно место: **научни истраживач у звању истраживач-сарадник у Центру за проучавање језика и књижевности, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу**

ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ УТВРЂЕНЕ ЧЛ. 30 ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ЧЛ. 128 СТАТУТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

У прилогу вам достављамо:

- Извештај комисије о оцени урађене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта;
- Одлуку Научно-наставног већа Филолошко-уметничког факултета о прихватању извештаја комисије о оцени урађене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта;
- Потпуни извештај о провери оригиналности докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта и
- Оцену ментора о извештају о провери оригиналности докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта

Kra. 13. 07. 2021 29.
(место и датум)

Kra. 13. 07. 2021 29.
ДЕКАН

ФАКУЛТЕТ - КРАГУЈЕВАЦ

ПРИМЉЕНО: 13.07.2021			
Орг.јед.	Б р о ј	Прилог	Вредности
01	3284		

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ОДСЕКА ЗА ФИЛОЛОГИЈУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Наставно-научно веће Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу на седници одржаној 28. 4. 2021. године (Одлука бр. 01-1251) предложило је, а Веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу је на седници одржаној 12. 5. 2021. године (Одлука бр. IV-02-346/8) именовало Комисију за оцену урађене докторске дисертације *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* кандидата **Наташе Спасић**. Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу и Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ УРАЂЕНЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Опис докторске дисертације

Докторска дисертација *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* кандидата Наташе Спасић, написана под менторством проф. др Милке Николић, има обим од 198 страница стандардног компјутерског формата, проред 1 и величина слова 12 пт (проред и величина слова, као и други технички аспекти доктората спроведени су у складу са захтевима актуелног *Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације* Универзитета у Крагујевцу).

Дисертација је структурирана у осам поглавља. У наставку укратко наводимо садржај сваког поглавља.

1. УВОД (стр. 1–8) – прво поглавље садржи два потпоглавља која доносе основне податке о истраживању спроведеном за потребе доктората, као и опис структуре и садржаја самог доктората:

- (1) предмет, проблем, циљеви и задаци истраживања;
- (2) хипотезе од којих је кандидаткиња пошла у истраживању.

2. ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКИ КОНЦЕПТ (стр. 9–34) – друго поглавље обухвата две шире целине:

(а) Прва целина предочава приступ проблему, а садржи два потпоглавља која се односе на аспекте у оквиру којих је постављено и спроведено истраживање:

(1) синтаксички аспект – у овом потпоглављу разматра се форма, семантика и синтаксичке функције *поредбених и начинских јединица*;

(2) методички аспект – ово потпоглавље доноси опис развоја дидактичког модела *обрнуте учионице*, као и објашњење методичке оправданости примене *обрнуте учионице* у савременој настави.

(б) У другој целини наводе се методе које су коришћене у истраживању, опет у оквиру двају потпоглавља:

(1) прво потпоглавље се односи на корпус на коме је спроведено истраживање – кандидаткиња предочава принципе избора и врсте изабраног корпуса (рецептивни корпус, тј. уџбеници српског као страног језика објављени у Србији; продуктивни корпус, тј. писана продукција студената који уче српски као страни језик), затим, описује начин ексцерпције и анализе података;

(2) друго потпоглавље се односи на пилот-истраживање као помоћни извор података – кандидаткиња објашњава научну оправданост спровођења пилот-истраживања за потребе употпуњавања научних увида до којих је претходно дошла анализом уџбеничког корпуса.

3. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА НА КОРПУСУ (стр. 35–91) – ово је прво од два аналитичко-интерпретативна поглавља, а садржи две шире целине:

(а) Прва целина се односи на рецептивни корпус, а то су уџбеници српског као страног језика. Дат је систематизован приказ *поредбених* и *начинских јединица* у уџбеничком корпусу. Издвајају се три уже целине, које се односе на три нивоа учења/знања српског као страног језика у оквиру којих су разврстани уџбеници (основни, средњи и напредни ниво). На сваком нивоу разматрају се структурно-семантички типови *чисто поредбених*, *поредено-начинских* и *чисто начинских синтаксичких јединица* (хијерархијски разврстаних од нивоа речи до нивоа реченице). Указује се на фреквенцију ексцерпираних јединица, као и на одлике дидактичког приступа њиховој обради у уџбеницима. Зависно од нивоа учења/знања српског као страног језика, указује се и на аспекте који су значајни за унапређивање компетенција којима полазници овладавају у вези с *поредбеним* и *начинским јединицама*, као што су фразеолошки, паремиолошки, стилистички и лингвокултуролошки аспект.

(б) Друга целина се односи на продуктивни корпус, који подразумева писану продукцију студената који су учили српски као страни језик:

(1) у Србији (Универзитет у Крагујевцу);

(2) у страним лекторатима (Универзитет у Вроцлаву, Братислави и Софији).

Постигнућа студената разматрају се у два посебна потпоглавља, након којих следе закључне напомене (треће потпоглавље).

4. РЕЗУЛТАТИ ПИЛОТ-ИСТРАЖИВАЊА (стр. 92–109) – ово је друго од два аналитичко-интерпретативна поглавља, а садржи шест потпоглавља. Кандидаткиња разматра следеће теме:

(1) принципи (методологија и поступак) структурирања задатака за студенте (задаци су везани за *поредбене* и *начинске јединице*);

(2) подаци о учесницима пилот истраживања;

(3) предности примене *обрнуте учионице* у српским лекторатима;

(4) налази до којих је дошла након спроведне анализе студентских ставова добијених применом анкетног упитника;

(5) налази до којих је дошла након спроведне анализе студентских одговора добијених применом теста;

(6) на крају се дају закључне напомене.

5. ИМПЛИКАЦИЈЕ ЗА НАСТАВНУ ПРАКСУ (стр. 110–151) – пето поглавље доноси препоруке за наставу српског као страног језика. Њиме су обухваћене три шире целине:

(а) У првој целини се говори уопште о образовном потенцијалу

информационих технологија у савременом процесу наставе и учења.

(б) Друга целина се бави питањима имплементације *обрнуте учионице* у процес наставе и учења. У четири потпоглавља разматрају се следеће питања:

- (1) категоризација алата;
- (2) сервиси за постављање видео-садржаја;
- (3) алати за интеракцију са видео-садржајем;
- (4) управљање учењем.

(в) Трећа целина доноси методичке препоруке за примену *обрнуте учионице* у наставном раду са студентима који уче српски као страни језик (са примерима дидактичких материјала, наставних садржаја и студентских активности). Импликације за наставну праксу распоређене су по нивоима учења/знања, што је дато у три потпоглавља, са закључним напоменама (четврто потпоглавље).

6. ЗАКЉУЧАК (стр. 152–160) – у овом поглављу предочавају се нови научни увиди до којих је довело истраживање спроведено за потребе овог доктората. Закључци су приказани у два потпоглавља:

(1) у првом потпоглављу кандидаткиња износи закључке у вези с применом модела *обрнуте учионице* при обради *поредбених* и *начинских* јединица у настави српског као страног језика;

(2) друго потпоглавље садржи осврт на могућности даљих истраживања примене модела *обрнуте учионице* у настави српског као страног језика.

7. ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА (стр. 161–176) – претпоследње поглавље обухвата два потпоглавља, у којима кандидаткиња наводи:

(1) списак извора, који садржи 51 библиографску јединицу (уџбеници, стратешка документа, приручници за наставнике, стручна литература);

(2) списак литературе, који садржи 200 библиографских јединица (научна литература из лингвистике, опште дидактике, образовне технологије, методике наставе страних језика, методике наставе српског као страног језика).

8. ПРИЛОЗИ (стр. 177–183) – последње поглавље садржи три потпоглавља са следећим прилозима:

(1) тест који је примењен у пилот-истраживању, а намењен је за проверу знања о *поредбеним* и *начинским јединицама* код страних судента;

(2) анкета која је примењена у пилот-истраживању, а намењена је за испитивање ставова студената који су учествовали у истраживању;

(3) силабуси двају наставних предмета из српског као страног језика на једном од страних универзитета.

Рукопис докторске дисертације *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* показује да је текст овог доктората изложен прегледно и да је написан јасним језичким изразом који припада савременом научном дискурсу.

2. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области

Са становишта актуелног стања у методици наставе српског као страног језика, докторска дисертација *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица*

с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика кандидата Наташе Спасић доноси нове научне увиде, који доприносе:

(1) сагледавању предности, као и тешкоћа у теоријском заснивању, методичком конципирању и примени савремених модела наставе и учења српског као страног језика, посебно кад је у питању проблематика односа између традиционалних метода и примене нових технологија;

(2) употпуњавању досадашњих сазнања која се односе на образовни потенцијал дидактичког концепта *обрнуте учионице* у настави српског и других страних језика;

(3) осветљавању начина и могућности за практичну примену дидактичког концепта *обрнуте учионице* при обради *поредбених и начинских јединице* у настави српског као страног језика.

На ширем плану, нови научни увиди до којих је довело истраживање спроведено за потребе овог доктората доприносе да се преиспитају:

(1) досадашња научна сазнања о структурним и семантичким карактеристикама *поредбених и начинских синтаксичких јединица* у савременом српском језику (до којих се дошло у србистичим синтаксичким истраживањима независно од дидактичког аспекта);

(2) досадашња научна сазнања о повољним и неповољним одликама дидактичко-методичке апаратуре у уџбеницима српског као страног језика, затим, о проблемима избора наставних садржаја који се појављују у лекцијама, као и о потенцијалим решењима тих проблема.

3. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

За докторску дисертацију *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* кандидата Наташе Спасић Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу је након спроведеног поступка провере на плагијаризам од стране надлежних органа Унверзитета у Крагујевцу достављен *Извештај о провери на плагијаризам докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта* (датум пријема *Извештаја*: 10. 6. 2021; број: IV-02-463/2).

Достављени *Извештај о провери на плагијаризам* докторске дисертације Наташе Спасић показује да текст овог доктората има *индекс сличности* с другим текстовима од 4% (четири процента). У достављеном *Извештају о провери на плагијаризам* нису наведене мањкавости у погледу оригиналности докторске дисертације *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика*.

Филолошко-уметничком факултету је од стране ментора проф. др Милке Николић достављена *Оцена Извештаја о провери на плагијаризам докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта* (датум архивирања *Оцене*: 16. 6. 2021; број: 01/178). У поменутом документу предочава се да софтвер за проверу оригиналности показује да је кандидаткиња доследно и правилно

испоштвала академска правила цитирања и парафразирања, наводећи потпуне и тачне податке о изворима.

Подударана у тексту доктората представљају последицу:

(1) цитирања и парафразирања научне литературе и стратешких докумената везаних за образовање (за наставу и учење страних језика, затим, српског као страног језика), као и радова које је написала кандидаткиња;

(2) навођења илустративних примера из уџбеничког корпуса на коме је спроведен један део истраживања, при чему су примери из уџбеника увек посебно графички издвајани у параграф.

Сви случајеви где је софтвер за проверу оригиналности показао преклапања, а не постоји директно упућивање на извор (навођењем у загради), могу се објаснити и оправдати:

(1) употреба терминологије из двеју научних дисциплина које су обједињене у овом докторату (синтакса и дидактика) – кандидаткиња је у методолошком поглављу доктората детаљно објаснила на који начин ће употребљавати терминологију и навела литературу на коју ће се ослањати;

(2) примери из уџбеничког корпуса – у малом броју случајева податак о извору није наведен директно уз пример јер се пример већ појављује као цитиран (са прецизно наведеним податком о извору), па се кандидаткиња надовезује на то у свом наредном разматрању;

(3) на своје објављене чланке кандидаткиња је указала – најпре у уводном поглављу доктората навођењем и приказивањем садржаја свих својих текстова насталих током израде доктората, а у самом докторату је напомињала да се садржај конкретног потпоглавља везује за конкретни чланак.

На основу објашњења датих у *Оцени Извештаја о провери на плагијаризам*, закључује се да урађена докторска дисертација *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* кандидата Наташе Спасић представља резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области.

4. Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

Наташа Спасић, мастер филолог србистике, објавила је више научних радова у референтним домаћим и страним публикацијама из области филологије. Учествовала је на више научних конференција у Србији и иностранству. Континуирано је унапређивала своје наставничке и истраживачке компетенције.

4.1. Објављени научни радови Наташе Спасић

Спасић, Наташа, Никола Благојевић (2014): Називи фирми у Душановој улици у Нишу (са становишта норме српског књижевног језика), *StuLuiKon 2*, Загреб: Филозофски факултет, 151–162. (CIP 000898146; <http://www.ffzg.unizg.hr/stulikon/dokumenti/StuLiKon.pdf>) **M44**

- Спасић, Наташа (2015): Фонетски алати и програми у савременој настави и науци, *Лунар*, 58, Крагујевац, 235–256. (ISSN 1450-8338; UDK 371.3::81'342:]004). **M52**
- Средојевић, Дејан, Наташа Спасић (2016): Фонетско-фонолошки опис акценатског система стандардног српског као Л2 код говорника којима је мађарски језик матерњи, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, LIX/1, Нови Сад, 57–77. (ISSN 0352-5724; UDK 80/81(082)). **M24**
- Спасић, Наташа (2016): Степен усвојености српског прозодијског система код студената којима српски није матерњи језик, *Наслеђе*, 34, Крагујевац, 227–240. (ISSN 1820-1768; UDK 811.163.41'34'243). **M51**
- Спасић, Наташа (2016): Балтословенска акцентологија (IWoBA VIII) *Филолог*, VII/13, Бања Лука, 542–552. (ISSN 1986-5864; UDK 811.163.41'373(048.83)). **M51**
- Спасић, Наташа (2016): Перцепција артикулационих посебности у говору студената који уче српски језик као Л2, *Philologia Mediana*, 8, Ниш, 539–554. (ISSN 1821-3332; UDK 811.163.41:811.162.4|811.163.41:811.511.141|81'342.8). **M51**
- Спасић, Наташа (2017): Гармония звучанија и смисла на примере *Весенней поэмы* Десанки Максимович, *Научный результат (Research Result. Social Studies and Humanities)*, 3/1, Белгород, 80–85. (ISSN 2408-932X; DOI: 10.18413/2408-932X-2017-3-1-80-85). **M52**
- Спасић, Наташа, Никола Благојевић (2016): Творбено-семантичка анализа назива обуће у српском језику, *Лунар*, 60, Крагујевац, 105–118. (ISSN 1450-8338; UDK 811.163.41'373.611). **M52**
- Спасић, Наташа (2017): Учење акценатског система српског језика код изворних и неизворних говорника у теорији и пракси, *Методички видици*, 7, Нови Сад, 92–112. (ISSN 2334-7465; UDK 371.3::811.163.41'342.8). **M52**
- Спасић, Наташа (2016): Ко жив, ко мртав?! Колокације у настави српског језика као страног, у: Милош Ковачевић, Јелена Петковић (ур). *Савремена проучавања језика и књижевности*, год. VII, књ. 1, Крагујевац: ФИЛУМ, 327–337. (ISBN 978-86-85991-87-5; UDK 371.3::811.163.41'243). **M45**
- Спасић, Наташа (2017): Суфикси за означавање занимања у српском језику (стандард : жаргон), у: Жељко Милановић (ур.), *Контексти*, Нови Сад: Филозофски факултет, 19–38. (ISBN 978-86-6065-409-2; UDK: 811.163.41'373.611 811.163.41'276). **M14**
- Спасић, Наташа (2018): Типови преношења туђег говора у предизборној кампањи, 2016. и 2017. године (публицистички стил), *Наслеђе*, 39, Крагујевац, 85–99. (ISSN 1820-1768; UDK: 811.163.41'38:070 811.163.41'42:32.019.5"2016/2017") **M24**
- Спасић, Наташа (2019): Аутентичност српске културе у дидактичким материјалима српског као страног језика за А ниво (лингвокултуролошки аспект), у: Драган Бошковић, Милош Ковачевић, Никола Бубања (ур.), *Брендови у књижевности, језику и уметности*, Крагујевац: ФИЛУМ, 387–406. (ISBN 978-86-80796-29-1; UDK: 371.3::811.163.41'243/371.671:811.163.41'243) **M14**
- Спасић, Наташа (2019): Примена и оправданост модела *обрнуте учионице*, у: Милош Ковачевић, Јелена Петковић (ур.), *Савремена проучавања језика и*

књижевности, X/1, Крагујевац: ФИЛУМ, 227–236. (ISBN 978-86-80796-34-5; UDK: 371.3::811.163.41'243) **M45**

Спасић, Наташа (2019): Поредбене и/или начинске конструкције од Вука до данас, *Баштина*, 48, Приштина–Лепосавић, 89–101. (ISSN 0353-9008; UDK: 811.163.41'367) **M51**

Спасић, Наташа (2019): Чисто поредбене и поредбено-начинске јединице у настави српског као страног језика (А ниво), *Филологически форум*, 5/2, Софија, 162–172. (ISSN 2534-9473) **M52**

Спасић, Наташа (2019): Нова синтаксичко-стилистичка истраживања језичких категорија поређења и начина (Милка Николић, *Поредбено-начинске конструкције у српском језику*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 377 стр.), *Наслеђе*, 44, 313–317. (ISSN 1820-1768) **M27**

Спасић, Наташа (2020): Модерне технологије у контексту образовања 21. века, у: Милош Ковачевић, Јелена Петковић (ур.) *Савремена проучавања језика и књижевности*, XI/1, Крагујевац: ФИЛУМ, 241–253. (ISBN 978-86-80796-52-9; UDK: 37:004"20"/371.3::811.111'243"20") **M45**

Спасић, Наташа (2020): Експресивност поредбених јединица у српском језику, у: Милош Ковачевић, Јелена Петковић (ур.), *Српски језик, књижевност, уметност*, књ. 1, *Експресивност у српском језику*, Крагујевац: ФИЛУМ, 157–170. (ISBN 978-86-80796-62-8; UDK: 811.163.41'367'38) **M14**

Спасић, Наташа, Милан Тодоровић (2020): Контекстуална условљеност приликом одабира лексема и њихових синонима у српском и енглеском језику за глаголе *јести* и *пити*, у: Драган Бошковић, Милош Ковачевић, Никола Бубања (ур.), *Брендрави јела и тића: књижевност, језик, уметност, култура*, Крагујевац: ФИЛУМ, 323–342. (ISBN 978-86-80796-61-1; UDK: 811.163.41'367.625/811.111'367.625) **M14**

Спасић, Наташа (2021): Унапређивање писане комуникације студената српског као страног језика у административном функционалном стилу, у: Милош Ковачевић, Јелена Петковић (ур.), *Савремена проучавања језика и књижевности*, година XII/1, Крагујевац: ФИЛУМ, 243–260 (ISBN 978-86-80796-74-1; UDK: 378.147.091.3:811.163.41'243). **M45**

4.2. Учешћа Наташе Спасић на научним конференцијама

Спасић, Наташа, Никола Благојевић: Називи фирми у Душановој улици у Нишу (са становишта норме српског књижевног језика). Студентска лингвистичка конференција *СтуЛиКон 2*, Загреб: Филозофски факултет, мај 2013. године.

Спасић, Наташа: Ко жив, ко мртав?! Колокације у настави српског језика као страног. Седми научни скуп младих фиолога *Савремена проучавања језика и књижевности*, Крагујевац: ФИЛУМ, април 2015. године.

Спасић, Наташа: Суфикси за означавање занимања у српском језику (стандард : жаргон). Трећи међународни интердисциплинарни скуп друштвених и хуманистичких наука – *Контексти*, Нови Сад: Филозофски факултет, децембар 2016. године.

Спасић, Наташа: Аутентичност српске културе у дидактичким материјалима српског као страног језика за А ниво (лингвокултуролошки аспект). Научни скуп

Брендрави у књижевности, језику и уметности, Крагујевац: ФИЛУМ, новембар 2018. године.

Спасић, Наташа: Примена и оправданост модела *обрнуте учионице*. Десети научни скуп младих фиолога *Савремена проучавања језика и књижевности*, Крагујевац: ФИЛУМ, април 2018. године.

Спасић, Наташа: Модерне технологије у контексту образовања 21. века. Једанаести научни скуп младих фиолога *Савремена проучавања језика и књижевности*, Крагујевац: ФИЛУМ, април 2019. године.

Спасић, Наташа: Експресивност поредбених јединица у српском језику. Четрнаести међународни научни скуп *Савремена проучавања језика и књижевности*, Крагујевац: ФИЛУМ, октобар 2019. године.

4.3. Стручна усавршавања Наташе Спасић

Реализовала је наставу за студенте српског као матерњег језика током 2013/2014. и 2014/2015. године на Филозофском факултету у Нишу на предметима Фонетика, Фонологија (Фонетика са фонологијом) и Акцентологија.

Реализовала је наставу за студенте српског као страног језика:

(1) током 2014/2015. и 2015/2016. године у Центру за српски језик као страни и нематерњи, на Филозофском факултету у Нишу, настава српског језика за кандидате из Русије, Бугарске, Грчке, Румуније, Енглеске, САД;

(2) током 2015. и 2016. године у оквиру пројекта „Да те цео свет разуме“, на Филозофском факултету у Нишу, настава српског језика путем скајпа за децу и омладину из дијаспоре;

(3) током јуна 2016. године у Белгороду (Русија), Сербский ресурсный центр, настава српског језика за студенте државних факултета;

(4) током зимског семестра 2015/2016. године у Институту за словенске језике, на Катедри за српску и хрватску филологију Универзитета у Вроцлаву (Пољска), настава српског језика за студенте филологије;

(5) током летњег семестра 2015/2016. године у Центру за српски као страни језик, на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, настава српског језика за студенте филологије и студенте са нефилолошких факултета.

Учествовала у академској размени наставног и научног кадра:

(1) током зимског семестра 2015/2016. године, на Институту за словенске језике у Вроцлаву (Пољска);

(2) током летњег семестра 2017/2018. године, на Институту за славистику у Братислави (Словачка);

(3) током летњег семестра 2018/2019. године, на Универзитету „Св. Климент Охридски“ у Софији (Бугарска).

5. Оцена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

На основу прегледа и анализе садржаја, као и свих структурних компонената докторске дисертације *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика*

кандидата Наташе Спасић, закључује се да овај рад садржи све потребне елементе који одређују докторат из области методике:

(1) идентификовање и формулисање научно вредног и актуелног проблема у вези с наставом/учењем, као и јасно одређивање циљева, задатака и хипотеза научног истраживања које се тиче постављеног проблема;

(2) избор одговарајућег теоријско-методолошког концепта који пружа адекватно теоријско упориште и има експланаторни потенцијал за анализу и интерпретацију постављеног проблема, као и за синтетичко уопштавање;

(3) укључивање у постојећи научни контекст надовезивањем на постојећа теоријска и емиријска научна достигнућа из опште дидактике, методике наставе српског као страног језика, психологије и социологије образовања;

(4) приказ и интерпретација истраживачких резултата утемељених на емпиријским подацима, који су проистекли из иновативног истраживања самостално спроведеног у реалним наставним условима;

(5) импликације за образовну праксу и уџбеничку продукцију;

(6) извођење закључака релевантних за будућа теоријска промишљања, као и за практичну примену у настави српског као страног језика.

Свака структурна компонента докторске дисертације остварена је у потребном обиму: нема нејасноћа ни смисаоних празнина, нема редувантних делова текста ни нефункционалних понављања чињеница, тврдњи и сл. Успостављена је логичка и методолошка интеграција између свих структурних компоненти дисертације: за сваки део доктората потпуно је јасно зашто је наведен и која је његова функција у целини доктората.

6. Научни резултати докторске дисертације

Истраживање спроведено приликом израде докторске дисертације *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* кандидата Наташе Спасић довело је до научних резултата који се могу сматрати новинама у научној области којој докторат припада (методика наставе српског као страног језика).

Истраживањем су потврђене претходно постављене хипотезе, с тим што је омогућено и да се прецизирају полазне претпоставке:

(а) у постојећим уџбеницима за српски као страни језик (објављеним у Србији) при обради *поредбених и начинских јединица* нису у потпуности укључени резултати актуелних синтаксичких истраживања;

(б) аутори уџбеника нису се опредељивали за *синтаксички подсистем јединица с начинским и поредбеним значењем* који кандидаткиња препоручује ослањајући се на савремену србистичку литературу (поменути подсистем обухвата три структурно-семантичка типа јединица на различитим нивоима хијерархије од нивоа речи до нивоа зависне реченице – (1) *чисто начинске*, (2) *чисто поредбене* и (3) *поредбено-начинске јединице*);

(в) модел *обрнуте учионице* омогућава да се у настави српског као страног језика при обради *поредбених и начинских јединица* ефикасно укључе синтаксичка достигнућа, при чему се показало следеће: (1) за изграђивање *језичког знања*

погодно је да наставник припреми предавање које ће студент користити изван наставе; (2) студент долази на наставу припремљен јер је овладао одређеним теоријским знањем, које се даље надограђује путем практичних активности усмерених на изграђивање *језичких вештина*;

(г) имплементација модела *обрнуте учионице* студентима обезбеђује персонализован начин учења, тј. учење које је: (1) усклађено са сопственим когнитивним и метакогнитивним стратегијама; (2) прилагођено сопственом темпу рада; (3) укључено у личну организацију активности учења.

Показало се да примена модела *обрнуте учионице* афирмативно утиче на развој и рецептивних и продуктивних језичких вештина. Поред недостатака, *обрнута учионица* има бројне предности у односу на традиционалне дидактичке моделе. С развојем интернета и информационих технологија, постоји реална тенденција да се модел *обрнуте учионице* и даље развија.

На основу искустава која пружају анализирани уџбеници, као и на основу истраживања спроведеног међу испитаницима, кандидаткиња је по нивоима учења/знања српског као страног језика предложила распоред/редослед исхода у вези са садржајима о *поредбеним и начинским јединицама*.

За исходе на А нивоу предлаже се следеће:

(а) *поредбене и поредбено-начинске јединице* – уочавање разлике између поредбене и непоредбене као-конструкције; поређење по једнакости у простим, проширеним реченицама и у једноставнијим облицима сложене реченице; поређење по једнакости у најфреквентнијим идиомима који садрже описне придеве; поређење по неједнакости (уз обраду компаратива);

(б) *начинске јединице* (чисто начинске и оне у којима се начин комбинује с неким другим значењем) – прилози, прилошке синтагме и именичке јединице исказане падежним или предлошко-падежним изразима који су предвиђени по наставном програму за А ниво.

За исходе на Б нивоу предлаже се следеће:

(а) *поредбене и поредбено-начинске јединице* – употреба везника *као што* и *као да* уз истицање дистинкције реалност/хипотетичност; употреба везника *него што* и *него да*; употреба везника *како*; увођење основних корелатива поредбено-начинских јединица *тако-како*, *онако-како*; поређење са значењем пропорционалности, обрнуте пропорционалности и еквивалентности; ређе заступљени корелативи поредбено-начинских јединица *онолико-колико*, *као што* – *тако*; поредбени везници у функцији текстуалног конектора;

(б) *начинске јединице* (чисто начинске и оне у којима се начин комбинује с неким другим значењем) – предлошко-падежне конструкције које су предвиђене по наставном програму за Б ниво; употреба везника *тако да*, *тако што*, *на тај/сличан/овај начин*; глаголски прилози и конструкције с глаголским прилозима; лексема *како* у експресивно обојеним исказима;

За исходе на Ц нивоу предлаже се следеће:

(а) уочавање, разумевање и употреба фразеолошких и паремиолошких јединица које се реализују поредбеном и/или начинском конструкцијом;

(б) овладавање правилима функционаностилистичке диференцијације поредбених и/или начинских јединица у аутентичним текстовима;

(в) уочавање и разумевање језичко-стилских поступака којима се постиже стилски ефекат (пермутација, изостављање, додавање, интонационо издвајање, као и комбинације двају или више поступака).

7. Примењивост резултата у теорији и пракси

Научни резултати које доноси докторска дисертација *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* кандидата Наташе Спасић могу се вишеструко применити у теорији и пракси:

(1) за даља теоријска промишљања о савременим моделима наставе и учења страних језика, посебно о проблематици односа између традиционалних метода и примене нових технологија у настави страних језика и настави уопште;

(2) за даља емпиријска истраживања образовног потенцијала дидактичког концепта *обрнуте учионице* у настави српског и других страних језика;

(3) за практичну примену дидактичког концепта *обрнуте учионице* при обради *поредбених и начинских јединица* у настави српског као страног језика.

Закључци до којих је довело истраживање спроведено за потребе овог доктората омогућавају да се осветли проблематика:

(1) структуре и семантике *поредбених и начинских* синтаксичких јединица у савременом српском језику (независно од дидактичког аспекта);

(2) дидактичко-методичке апаратуре уџбеника српског као страног језика, као и избора наставних садржаја који се појављује у лекцијама.

8. Начин презентовања резултата научној јавности

Научни резултати које доноси докторска дисертација *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* кандидата Наташе Спасић могу се презентовати научној јавности на различите начине:

(1) за ужу академску заједницу – излагањем на научним конференцијама и објављивањем научних чланака у референтим часописима, при чему овде постоје две уже филолошке области (синтаксичка и методичка), које се могу презентовати у публикацијама лингвистичке и/или дидактичке оријентације;

(2) за наставнике српског као страног језика – излагањем на стручним скуповима, као и организовањем семинара/обука за наставнике (*поредбене и начинске јединице* – за наставнике српског језика; примена дидактичког концепта *обрнуте учионице* – за наставнике уопште, независно од наставне области);

(3) за студенте наставничких факултета (посебно за студенте србистике, будуће наставнике српског језика) – организовање тзв. угледних часова и вишечасовних обука за примену дидактичког концепта *обрнуте учионице*.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Након прегледа предатог рукописа докторске дисертације, Комисија закључује да докторска дисертација *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* кандидата Наташе Спасић, урађена под менторством проф. др Милке Николић – представља оригинално научно остварење, које испуњава све критеријуме научности и пружа значајан допринос у области методике наставе српског као страног језика, као и допринос на плану практичне примене.

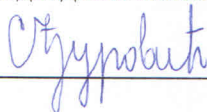
Евидентно је да кандидаткиња познаје резултате досадашњих истраживања из области релевантних за проблематику доктората, да има конструктиван и истовремено критички став према досадашњим научним достигнућима, да успешно влада методологијом изабраног теоријског приступа, као и да је дошла до нових научних увида након емпиријског истраживања које је самостално спровела на корпусу (уџбеници) и на узорку испитаника (студенти).

Сходно томе, предлажемо Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу да прихвати позитивну оцену и образложење ове Комисије о докторској дисертацији *Примена модела обрнуте учионице у обради јединица с поредбеним и начинским значењем у настави српског као страног језика* и да омогући кандидату **Наташи Спасић** јавну одбрану пред Комисијом у истом саставу.

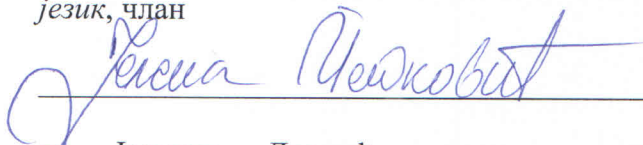
У Крагујевцу, јул 2021. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Сања Ђуровић, редовни професор,
Филолошко-уметнички факултет, Универзитет у
Крагујевцу, ужа научна област *Савремени српски
језик*, председник Комисије

др Јелена Петковић, ванредни професор,
Филолошко-уметнички факултет, Универзитет у
Крагујевцу, ужа научна област *Савремени српски
језик*, члан

др Јасмина Дражић, ванредни професор,
Филозофски факултет, Универзитет у Новом
Саду, ужа научна област *Српски језик и
лингвистика*, члан

